

Niðurstöður skýrsluhaldsársins hjá mjólkurframleiðendum 2016

Sigurður Kristjánsson
Skýrsluhald
sk@rml.is

Guðmundur Jóhannsson
ábyrgðarmaður í
nautgriparækt
mundi@rml.is

Niðurstöður skýrsluhaldsársins í mjólkurframleiðslunni 2016 hafa verið reiknaðar og birtar á vef Ráðgjafarmiðstöðvar landbúnaðarins www.rml.is. Hér á eftir verður farið yfir helstu tölur úr uppgjörinu. Þeir framleiðendur sem skiluðu upplýsingum um afurðir kúa sinna á nýliðnu ári voru 575 en á árinu 2015 voru þeir 580. Niðurstöðurnar eru þær helstar að 24.999,2 árskýr skiluðu 6.129 kg nyt að meðaltali. Það er afurðaaukning um 278 kg frá árinu 2015 en þá skiluðu 25.609,9 árskýr meðalnyt upp á 5.851 kg. Jafnframt eru þetta mestu meðalafurðir frá upphafi vega og í fyrsta skipti sem þær ná yfir 6.000 kg eftir árskú.

Meðalbústerð á landinu reiknaðist 43,5 árskýr á árinu 2016 en samþærlig tala var 44,0 árið á undan. Meðalbústerð reiknuð í skýrslufærðum kúm var nú 59,5 kýr en 2015 reiknuðust þær 56,8.

Mestar meðalafurðir voru í Skagafirði

Þegar lítið er á niðurstöður eftir svæðum kemur í ljós að í Skagafirði eru meðalafurðir mestar, 6.486 kg eftir árskú, en skammt undan er Austurland með 6.424 kg á árskú. Þar hafa afurðir aukist mjög milli ára en árið 2015 voru þær 5.848 kg/árskú. Þriðja sæti verma Árnesingar en þar skilaði árskýrin að meðaltali 6.379 kg. Stærst voru búin í Eyjafirði, 53,5 árskýr en minnst í Suður-Þingeyjarsýslu 27,9 árskýr.

Meðalbúið aldrei stærra

Meðalbústerð jókst umtalsvert milli ára enda jókst innlegg mjólkur um 4,3 milljónir lítra milli ára. Meðalinnlegg á bú með innlegg allt árið nam 250.182 lítrum samanborið við 233.991 lítra á árinu 2015. Þetta er aukning upp á 6,92%. Á sama tíma fækkaði innleggjendum

Nythæstu kýrnar árslok 2016

Kýr	Faðir	Árs-afurðir	Prótein	Fita	Bú
0676 Nína	02016 Ófeigur	13.833	3,95	4,02	560112 Brúsastaðir
0336 Hrísa	02012 Skurður	13.779	3,33	4,20	850319 Austurhlöð
0684 Stebba Dýra.	04009 Salómon	13.621	3,84	3,59	560112 Brúsastaðir
1161 Skvís	0965 Óskar	13.594	3,82	4,17	570210 Gil
1348671-0131 Króna	1349391-0198	13.400	3,22	3,78	350802 Ásgarður
0624 Pol-lýanna	03014 Hegri	13.181	3,91	4,04	560112 Brúsastaðir
1229 Urður	00010 Laski	13.148	2,86	2,84	350513 Hvanneyri
0695 Surtla	09047 Gæi	13.110	3,33	3,72	650926 Moldhaugar
1722 Aska	08058 Vegbúi	12.869	3,18	3,70	770190 Flatey
0439 Klukka	07049 Húfur	12.733	3,51	4,14	651110 Grænahlið
0683 Brella	07049 Húfur	12.708	3,31	3,52	870934 Gunnbjarnarholt
0562 Raun	06039 Baggalútur	12.611	3,12	4,26	871058 Hrepphólar
0857 Rita	03014 Hegri	12.483	3,65	3,76	870840 Reykjahlíð
0342 Lilja	09048 Stuldur	12.413	3,40	4,55	560106 Hnjúkur
0917 Yrsa	08041 Sigurfari	12.380	3,26	3,82	871080 Auðsholt 1
0961 Lína	08068 Teningur	12.306	3,82	4,02	660102 Efridálksstaðir
1528281-1129 Svipa	10038 Svipur	12.194	3,35	4,16	650926 Moldhaugar
0599 Björt	02001 Glæðir	12.147	3,46	3,36	660440 Dæli
1445621-0150 Korna	98046 Hrásingur	12.069	3,59	3,90	560112 Brúsastaðir
0537 Lilja	02042 Þrymur	12.033	3,46	4,02	570925 Garðakot
1359891-0258 Rola	06001 Dreitill	12.033	3,74	5,37	360592 Laxárholt 2

mjólkur um 40 talsins og voru kúabú í framleiðslu 580 talsins nú um áramótin 2016/17.

Íslandsmet á Brúsastöðum í Vatnsdal

Mest meðalnyt eftir árskú á nýliðnu ári, 2016, var á búi Brúsa ehf. á Brúsastöðum í Vatnsdal, 8.990 kg á árskú. Þar með féll fimm ára gamalt Íslandsmet þeirra Ólafs og Sigurlaugar í Hraunkot í Landbroti en það var 8.340 kg á árskú á árinu 2011. Búið á Brúsastöðum var fimmta afurðahæsta búið á árinu 2015 en vermdi efsta sæti listans árin 2013 og 2014. Árangur þeirra hjóna Gróu Margrétar Lárusdóttur og Sgurðar Eggerz Ólafssonar á Brúsastöðum undanfarið ár er stórglæsilegur enda hefur eftir honum verið tekið. Þau hlutu m.a. Landbúnaðarverðlaunin 2015 og má taka undir orð þáverandi landbúnaðarráðherra við afhendingu verðlaunanna um að búinu sé sinnt af miklum myndarskap, jafnt hvað umhirðu og góðan árangur varðar en jafnframt og ekki síður hvað ytra umhverfi og ásýnd viðkemur. Annað búið í röðinni árið 2016 var búi Þrastar Þorsteinssonar á Moldhaugum í Eyjafirði en þar var nytin 8.274 kg eftir árskú. Þriðja í röðinni við uppgjörið nú var búi Guðlaugar og Eybergs á Haunhálsi í Helgafellssveit en þar var meðalnyt árskúna 8.173 kg. Í fjórða sæti var búi Félagsbúsins á Syðri-Grund í Höfðahverfi við Eyjafjörð þar sem meðalafurðir árskúna voru 8.129 kg. Fimmta búið var búi Péturs Friðrikssonar á Gautsstöðum á Svalbarðsströnd, meðalnytinn þar var 8.091 kg eftir árskú. Næsta bú, nr. 6 á listanum, var búi Félagsbúsins á Espihóli í Eyjafirði með meðalafurðir upp á 8.049 kg eftir árskúna. Sjöunda og síðast þeirra sem náðu meðalafurðum yfir 8.000 kg/árskú var búi Pálma Ragnarssonar í Garðakoti í Hjaltadal en þar reiknaðist meðalnyt árskúna 8.029 kg. Meirihluti þeirra búa, sem hér hafa verið talin, fannst á hliðstæðum lista fyrir ári síðan og þau þeirra sem ekki voru í 10 efstu sætum þá mátti finna á fyrstu síðu listans yfir afurðahæstu búin árið 2014, þannig að hér eru þeim sem til þekkja öll nöfn kunnugleg. Á 80 búum reiknaðist meðalnyt árskúna yfir 7.000 kg árið 2016 en 51 bú náði því marki árið 2015.

Bú þar sem meðalnyt var yfir 7.800 kg/árskú

Bú - árslok 2016	Skýrsluhaldarar	Fjöldi árskúa	Afurðir kg/árskú
560112 Brúsastaðir	Brúsi ehf	50,9	8.990
650926 Moldhaugar	Þróstur Þorsteinsson, Moldhaugum	60,8	8.274
370179 Hraunháls	Guðlaug og Eyberg	28,1	8.173
660220 Syðri-Grund	Félagsbúið Syðri-Grund	51,8	8.129
660104 Gautsstaðir	Pétur Friðriksson	98,6	8.091
651005 Espihóll	Félagsbúið Espihóli	61,4	8.049
570925 Garðakot	Pálmi Ragnarsson	65,2	8.029
660519 Stóru-Tjarnir	Stóru-Tjarnir ehf	51,8	7.981
761412 Núpur	Björgvin Rúnar Gunnarsson	83,9	7.950
860326 Skíðbakki	Rútur og Guðbjörg - Skíðbakka 1	59,8	7.925
870909 Skáldabúðir	Gunnbjörn ehf	58,4	7.923
870840 Reykjahlíð	Búkostir ehf.	70,5	7.914
570314 Sólheimar	Valdimar Óskar Sigmarsson	36,2	7.904
350513 Hvanneyri	Hvanneyrarbúið ehf.	68,8	7.859

Ársuppgjör afurðaskýrslna nautgriparæktarinnar 2016

Uppgjörssvæði	Árskýr	Afurðir á árskú	Fita %	Prótein %	Heilsárskýr	Kýr á skýrslu	Í skýrsluhaldi í des. 2016	Skiluðu skýrslu- um í des. 2016	Skiluðu skýrslum 2016	Skrá kjarnfóður	Kjarnf. á árskú kg	Meðal-bústerð (árs- kýr)	Meðal- bústerð (skýrsluf. kýr)
Kjalarnesþing	282,9	5.128	3,98	3,26	170	410	6	6	7	2	1.254	40,4	58,6
Borgarfjörður	2.151,8	5.752	4,21	3,40	1.506	2.916	47	47	51	27	723	42,2	57,2
Snæfellsnes	668,0	6.238	4,47	3,37	459	953	19	18	21	7	782	31,8	45,4
Dalasygla	407,5	5.535	4,10	3,42	255	562	8	8	9	4	748	45,3	62,4
Vestfirðir	628,7	5.535	4,09	3,44	450	792	17	17	17	10	936	37,0	46,6
Húnavatnssýslur og Strandir	1.371,4	6.194	4,22	3,41	937	1.891	43	41	45	25	877	30,5	42,0
Skagafjörður	2.475,8	6.486	4,25	3,50	1.663	3.347	47	46	49	27	980	50,5	68,3
Eyjafjörður	4.703,9	6.235	4,24	3,46	3.157	6.402	83	82	88	41	611	53,5	72,8
Suður-Þingeyjarsýsla	1.481,2	5.990	4,23	3,49	1.006	1.978	48	48	53	22	625	27,9	37,3
Austurland	978,9	6.424	4,20	3,48	688	1.292	22	22	23	13	794	42,6	56,2
Austur-Skaftafellssýsla	501,5	6.347	4,21	3,41	291	709	10	10	10	5	863	50,2	70,9
Vestur-Skaftafellssýsla	776,4	5.178	4,21	3,39	493	1.093	23	23	27	10	469	28,8	40,5
Rangárvallasýsla	3.556,7	5.973	4,26	3,45	2.384	4.991	75	73	75	22	591	47,4	66,5
Árnessýsla	5.014,6	6.379	4,17	3,42	3.484	6.853	99	99	100	45	927	50,1	68,5
Samtals	24.999,2	6.129	4,22	3,44	16.943	34.189	547	540	575	260	765	43,5	59,5

Mestu afurðir á hverju svæði 2016

Uppgjörssvæði	Bú - árslok 2016	Skýrsluhaldarar	Fjöldi árskúa	Afurðir kg/árskú
Kjalarnesþing	260121 Káranes	Káranes ehf	74,7	6.566
Borgarfjörður	350513 Hvanneyri	Hvanneyrarbúið ehf.	68,8	7.859
Snæfellsnes	370179 Hraunháls	Guðlaug og Eyberg	28,1	8.173
Dalasysla	380184 Lyngbrekka	Sigrún og Ármann Lyngbrekku 2	31,9	7.665
Vestfirðir	480204 Botn 2	Björn og Svavar	71,3	7.187
Húnavatnssýslur og Strandir	560112 Brúsastaðir	Brúsi ehf	50,9	8.990
Skagafjörður	570925 Garðakot	Pálmi Ragnarsson	65,2	8.029
Bsb. Eyjafjarðar	650926 Moldhaugar	Pröstur Þorsteinsson, Moldhaugum	60,8	8.274
Bsb. Suðurþingeyinga	660519 Stóru-Tjarnir	Stóru-Tjarnir ehf	51,8	7.981
Austurland	761412 Núpur	Björgvin Rúnar Gunnarsson	83,9	7.950
Austur-Skaftafellssýsla	770116 Seljavellir	Eiríkur Egilsson	67,0	7.072
Vestur-Skaftafellssýsla	850319 Austurhlíð	Bergur Sigfússon	25,0	6.877
Rangárvallasýsla	860326 Skíðbakki	Rútur og Guðbjörg - Skíðbakka 1	59,8	7.925
Árnessýsla	870909 Skáldabúðir	Gunnbjörn ehf	58,4	7.923

Nína 676 á Brúsastöðum í Vatnsdal mjólkaði mest og setti nýtt Íslandsmet

Nyðhæsta kýrin á skýrsluhaldsbúunum árið 2016 var Nína 676, undan Ófeigi 02016, en hún mjólkaði 13.833 kg með 4,02% fitu og 3,95% prótein og sló þar með tíu ára gamalt Íslandsmet Blúndu 468 á Helluvaði á Rangárvöllum sem var 13.327 kg. Burðartími Nínu féll ágætlega að almanaksárinu en hún bar sínum þriðja kálfi 7. febrúar 2016. Það þarf ekki að orðlengja að Nína er gríðarmikil mjólkurkúr og sýndi það strax á sínu fyrsta mjólkurskeiði er hún fór hæst í 32 kg dagsnyt. Á nýliðnu ári fór hún hæst í 55,0 kg dagsnyt og var enn í 28 kg nyt í desember s.l. Skráðar æviafurðir hennar voru 31.387 kg um síðustu áramót en sinn fyrsta kálf átti hún 25. janúar 2014, þá 24 mán. að aldri.

Önnur í röðinni árið 2016 og skammt á hæla Nínu 676 var Hrísa 336 í Austurhlíð í Skaftártungu, undan Skurði 02012, en hún mjólkaði 13.779 kg með 4,20% fitu og 3,33% prótein. Þessi kúr bar sínum fimmta kálfi 17. desember 2015 og fór hæst í 43,8 kg dagsnyt á árinu 2016. Skráðar æviafurðir hennar eru 43.160 kg. Þriðja nyðhæsta kýrin var Stebba Dýra 684 á Brúsastöðum í Vatnsdal, undan Salómon 04009, en nyt hennar á árinu var 13.621 kg með 3,59% fitu og 3,84% prótein. Hún bar sínum öðrum kálfi 12. desember 2015, fór hæst í 50 kg dagsnyt og skráðar æviafurðir hennar eru 25.504 kg. Fjórða nyðhæsta kýrin var Skvís 1161 á Gili í Skagafirði, sonardóttir Viðkunns 06034, en hún mjólkaði 13.594 kg með 4,17% fitu og 3,82% prótein.

Hún bar sínum öðrum kálfi 2. desember 2015, fór hæst í 46 kg dagsnyt á árinu og skráðar æviafurðir eru 22.915 kg. Fimmta í röðinni var Króna 131 í Ásgarði í Reykholtssdal, fædd á Gunnlaugsstöðum í Stafholtstungum. Króna sem er sonardóttir Stígs 97010, bar sínum sjöunda kálfi 26. nóvember 2015 og fór hæst í 51 kg dagsnyt en hún skilaði 13.400 kg á árinu með 3,78% fitu og 3,22% prótein. Skráðar æviafurðir Krónu eru 69.769 kg.

Rétt er að vekja athygli á þeirri kú sem skipar sjöunda sæti listans að þessu sinni. Þar fer hin gamalkunna Urður 1229, dóttir Laska 00010, á Hvanneyri en hún mjólkaði 13.148 kg á árinu með 2,84% fitu og 2,86% prótein. Hún var felld núna 11. janúar s.l. vegna elli og var þá búin að skila sínu og vel það. Skráðar æviafurðir hennar á sjö mjólkurskeiðum

eru 77.468 kg. Hún bar 1. kálfi 22. des. 2009 og mjólkaði í 7,0 ár að meðaltali 11.020 kg á ári. Þessu til viðbótar skilaði hún kynbótanautinu Úranusi 10081, en faðir hans er Sírius 02032. Úranus kom nú á haustdögum úr afkvæmaprófun og stendur meðal efstu nauta í heildar-einkunn. Annar sonur Urðar, Plútó 14074, bíður nú afkvæmadóms en faðir hans er Toppur 07046. Að auki er hún móðurmóðir Bagga 14043 frá Hvanneyri sem sómuleiðis bíður nú niðurstöðu afkvæmadóms.

Alls skilaði 71 kúr afurðum yfir 11.000 kg og þar af 20 yfir 12.000 kg. Árið 2015 náðu 44 kúr nyt yfir 11.000 kg.

Mjólkurframleiðendum öllum, en ekki síst ábúendum á Brúsastöðum, óskum við til hamingju með glæsilegan árangur og þökkum samstarfið á liðnu ári.